

DOMINIK OBLAK

Bog nas noče mlačne!

Govor na proslavi 50-letnice SDO-SFZ

Nocoj z veseljem in ponosom praznujemo 50 let življenja in dela slovenskih mladinskih organizacij.

Prva misel, ki se mi poraja ob tej zlati obletnici, je ta, da praznujemo 50 let delovanja organizirane slovenske mladine in to ne delovanja kje pod Triglavom ali kje v njegovi bližini, pač pa tukaj „na koncu sveta“, 12 tisoč km proč od narodnega, duhovnega in kulturnega središča, Slovenije.

Če globlje premislimo, se nam kaj takega zdi nemogoče in neverjetno.

Ko so obiskovalci iz Slovenije spoznali našo skupnost, so jo krstili „Slovenski čudež v Argentini“. Vsi vemo, da čudeže naredi samo Bog in On ima res veliko zaslug za nocojšnji jubilej. Pregovor pa pravi „Sam si pomagaj in Bog ti bo pomagal“ in ta rek se mi zdi, da se najbolj ujema z nastankom in razvojem naših mladinskih organizacij in naše slovenske skupnosti v Argentini.

Malo zgodovine: komaj so se slovenski poveljni begunci v letih 1948/1949 naselili v Argentini, so že skušali nadaljevati bogato versko, narodno in kulturno življenje, ki so ga ustvarili v begunskih taboriščih po Avstriji in Italiji.

Nove razmere v tem večmilijonskem mestu, večje razdalje, znanje oz. neznanje jezika, skrb za službo in stanovanja, drugačne navade, vse to je pomagalo, da so mladi novonaseljeni begunci čutili potrebo po organizacijski povezavi razkropljenih fantov in deklet.

Prva predsednica SDO. Mija Markež se je takole spominjala začetkov:

„8. maja 1949 smo se zbrale v mali pisarnici Duhovnega življenja na V. Martinez na ustanovnem občnem zboru. Bilo nas je natrpano polno in morale smo vse stati. Prvi sestanek smo imele v juniju v dvorani nekega zavoda v bližini Primere Junte. Na tem sestanku smo voščile za god duhovnemu vodji g. Antonu Oreharju in mu podarile slovenski šopek, v katerem so bile vejice roženkravta, katerega je neka članica prinesla v lončku s seboj čez morje. Potem smo imele redne mesečne sestanke v zavodu Anna Janer na Floresu. Redno se nas je zbralo čez sto. Na vsakem sestanku smo poleg duhovne misli in kratkega referata, imele še zabavni del in nikoli ni manjkalo slovenske pesmi...“

„Na drugem občnem zboru je bilo nad 120 deklet. Odbor se je povečal in delo je bilo vseskozi živahno. Skoraj na vsakem sestanku smo se poslovile od ene ali več deklet, ki so odhajale v zakonski stan.“

Peter Klobovs, prvi predsednik SFZ, pa je o začetku zapisal sledeče:

„6. marca 1949 se je zbrala velika skupina fantov v župnijski dvorani sv. Julije in so ustanovili Slovensko fantovsko zvezo ter izvolili prvi odbor. Velike težave so bile zaradi prostorov. Zbirali smo se na raznih krajih: Belgrano, sv. Julija, Boca, v župnijski dvorani v Ramos Mejii in končno po posredovanju č.g. Mernika v Don Boscovem zavodu. V začetku so bili sestanki mesečni, kmalu pa štirinajstdnevni. Udeležba je bila zelo lepa, saj je prihajalo od 100 do 130 fantov. Težave so bile zaradi predavateljev. Vse je iskalo dela in stanovanja. Ko so se dobili prostori, smo se lahko tudi športno udeleževali: zbijanje žoge, ping-pong, šah in podobno.“

Kljub razdalji in začetnih težavah v novi domovini, so imeli fantje veliko smisla za žrtve. Vsak pa, ki je takrat stal ob strani, se je izgubil in utonil v velemestu...“

In tako se je začelo. Julija meseca istega leta pa so tudi v Mendozi ustanovili prvi odsek SFZ.

S časom so rojaki začeli ustanavljati domove po raznih krajih velikega Bs. As., kjer so bile naseljene večje skupine Slovencev.

Isti razvoj je sledil tudi v mladinskih organizacijah, ki sta se preoblikovali v zvezo ali centralo, ki so jo sestavljali krajevni odseki po domovih.

„Močni odseki naj sestavljajo močno zvezo“ je bilo geslo te reorganizacije.

Delovanje je raslo leto za letom. Prvotnim mesečnim oz. dvotedenskim sestankom so se pridružili izleti, taborjenja, nastopi, mladinske maše in mladinski dnevi, športna tekmovanja, plesi, izdajanje Mladinske vezi, pozneje še Pevsko glasbeni festivali, razstave, itd.

Vse te prireditve so se ponavljale leto za letom in to je bil izziv za mlado domišljijo, da so se iste prireditve predstavile v drugačni obliki ali z novim pogledom.

Sodelovanje v mladinskih organizacijah pa je bilo tudi prva šola za javno in organizirano delovanje in je vsakemu lahko služilo kot izkušnja za bodoče delo v skupnosti in v osebni poklicu.

Čas je teklen naprej. Prve člane so nadomestili mladi iz druge generacije, s časom spet drugi, ki so bili že sinovi prvih članov, sedaj pa že njihovi vnuki.

Prvotni glavni namen je bil združevati vso slovensko mladino v Argentini in jo v krščanskem duhu vzgajati na verskem, narodnem, kulturnem in telesnem področju.

Skozi leta se ti nameni in cilji niso spremenili. Spremenile so se potrebe in težnje njenih članov in tudi okoliščine in razmere, v katerih so živeli v preteklosti in živimo dandanes.

V začetku je bila potreba po stiku z mladimi sorojaki, da bi tako na nek način čutili bližino izgubljene domovine. Leta pozneje pa se je med tukaj rojeno mladino pojavilo vprašanje: zakaj moramo biti Slovenci, če pa smo Argentinci? Različni so

Nad. na 2. str.

PROTESTI SO VSAJ MALO ZALEGLI

Nemir v teharskem Parku spomina Celje

Glasno dirkanje z motorji in igranje golfa na zemljišču v neposredni bližini teharskega spominskega območja je v zadnjem času tako vznemirilo svojce teharskih žrtev doma in po svetu, da so na občinske in državne organe množično začeli naslavljati protestna pisma ter v njih izražati nezadovoljstvo zaradi nemira v Parku spomina Teharje. Celjski župan Bojan Šrot, (ki je že dobil veliko protestov in prošenj za ustavitev te skrunitve, op. ur.) je vlado Republike Slovenije pozval, naj končno zagotovi denar za dograditev spominskega parka.

Celjska občina je namreč leta 1993 sprejela odlok o zavarovanju in začasnem urejanju grobišč in grobov vojnih in povojnih žrtev revolucije na območju občine ter pozneje, v skladu z njegovimi opredelitvami, sprejela še dva prostorska dokumenta, na podlagi katerih je bilo mogoče nadaljnje urejanje grobišč. Eden od teh dokumentov je tudi odlok o ureditvenem načrtu za Park spomina Teharje, ki je zagotovil pravno podlago za ureditev osrednjega spominskega objekta in omogoča še nadaljnja dela do celotne ureditve parka. Celjska občina je torej v skladu s svojimi pristojnostmi poskrbela le za izdelavo in sprejetje prostorskih dokumentov, medtem ko je bila za investitorja objektov v spominskem parku ves čas opredeljena vlada Republike Slovenije. Država je v tem času res dala del denarja za gradnjo načrtovanih objektov v parku, a še zdaleč ne toliko in v takšnem časovnem zaporedju, kot je sprva obljubljala. Zato Park spomina še vedno ni dostojno urejen in v celoti ograjen, kot bi kot celovito spominsko območje moral biti.

Zaradi vsega tega se je pač lahko zgodilo, da je pred časom Golf klub Cinkarne Celje na nekdanjem odlagališču pirnitnih odpadkov v neposredni bližini spominskega parka vadbišče (in ne igrišče!) uredil za golf in da so ljubitelji motorjev in motorističnih dirk samovoljno napravili na bližnjem (degradiranem) zemljišču dirkaško stezo.

Župan Bojan Šrot je prepričan, da sta obe športni vadbišči nastali brez ustreznih dovoljenj, opozarja (se izgovarja op. ur.) pa, da je za njihovo preverjanje odgovorna celjska enota inšpektorata RS za okolje in prostor, ne pa strokovne službe občine. Na seji občinskega sveta je zavrnil očitke, češ da s podžupanom Zidanškom podpirata gradnjo igrišča za golf znotraj Parka spomina Teharje. Dejal je, da sam podpira ureditev vadbišča za golf, a ne na območju, ki ga omenja odlok in sodi v okvir Parka spomina Teharje. Za vadbišče cinkarniškega kluba za golf pa je posebej dejal, da je zunaj meja ureditvenega načrta Parka spomina Teharje. (To ni res, saj današnje vadbišče golfa spada po dogovoru v Spominski park. op. ur.)

Celjski župan Bojan Šrot je v pismu predsedniku državnega zbora RS Janezu Podobniku, v katerem pojasnjuje nekatera dejstva v zvezi z urejanjem spominskega parka na Teharjah, pozval slovensko vlado, parlament in druge pristojne ustanove, naj čimprej pripomorejo k dokončni ureditvi Parka spomina Teharje „vsaj v tolikšni meri, da njegov videz ne bo vsem skupaj v sramoto“.

D. S. Delo fax, 28. junija 2000

Sprememba na čelu SSK

Na 4. zasedanju Slovenskega svetovnega kongresa, ki se je vršil v slovenskem prosvetnem domu v Tinjah na avstrijskem Koroškem, so bile poleg pregleda opravljene dela v pretekli triletni mandatni dobi na sporedu volitve. Dosedanji predsednik dr. Jože Bernik po dveh mandatnih dobah (od leta 1995) na čelu kongresa ni več kandidiral, kot kandidat odbora pa ga je

nasledil dr. Boris Pleskovič, bančnik v Svetovni banki v Washingtonu.

Na zasedanju so sprejeli tudi več resolucij, med drugim o ureditvi odnosov med Slovenijo in Hrvaško, natančneje ureditvi razmer v sporu zaradi meje v Piranskem zalivu. Iz Argentine sta bila prisotna predsednik argentinske konference SSK Tone Mizerit in bivši predsednik Marijan Loboda.

Zbrani predsednice in predsedniki SDO in SFZ. (Vse slike Marko Vombergar)

STRAN 3:
50 let SDO in SFZ

Naša skupnost živi

V torek, 13. junija, je bil **tridnevni tečaj za predzakonce** v zavodu Don Bosco v Ramos Mejiji.

V četrtek, 15. junija, je **sanmartinska Zveza žena-mati** imela svoj **redni sestanek**, ki ga je vodila predsednica Ančka Podržaj.

V nedeljo, 18. junija, je bila na **Pristavi očetovska proslava**, nato pa skupno kosilo.

V soboto, 17. junija, je bilo v Slovenski hiši praznovanje **50-letnice SDO in SFZ**. Najprej je bila v naši cerkvi zahvalna maša, nato pa je bila v dvorani akademija. Slavnostni govor je imel Dominik Oblak. Sledil je odrski nastop v režiji Štefana Godca. Po predstavitvi brošure „Z veseljem in upanjem v tretje tisočletje“ je bila, prosta zabava.

V petek, 23. junija, sta veleposlanik republike Slovenije, dr. Janez Žgajnar in soproga Tatjana priredila v svoji rezidenci **sprejem** ob praznovanju državnosti Republike Slovenije.

V soboto, 24. junija, je bilo v Slovenski hiši **praznik slovenske državnosti**. Najprej je bila v naši cerkvi maša za vse pokojne in žive javne delavce, med katero je pel otroški zbor s Pristave „Zarja mladosti“ pod vodstvom prof. Matjane Jelenc. Sledil je poklon pred spomenikom žrtev vojne in revolucije. Nato je bila v dvorani slavnostna akademija. Navzoča sta bila veleposlanik dr. Janez Žgajnar in predsednik ZS dipl. novinar Tone Mizerit. Slavnostni govor je imel lic. Franci Markež. V kulturnem delu je pel Otroški zbor Zedinjene Slovenije pod vodstvom Marte Selan. Sledila je podelitev priznanj Zedinjene Slovenije, katera so dobili Marjana Batagelj, Tone Oblak in Alojzij Sedej. Po recitaciji Prešer-

nove Zdravljice Blaža Mikliča in Janeza Krajnika je bila prijateljska večerja, ki jo je pripravil San Martin. Lep in prijeten pogled v dvorani je bila razstava slik naših umetnikov. Pripravila jo je Andrejka Dolinar Hrovat.

V nedeljo, 25. junija, je bila v Don Boscovem zavodu v Ramos Majiji **procesija sv. Rešnjega Telesa**, ki jo pripravilo naše dušno pastirstvo.

Isti dan je bila v **Carapachayu** prireditve v spomin padlih in proslava osamosvojitve Slovenije.

Prav tako isti dan je bila **domobrnska proslava v Našem domu v San Justu**.

Tudi naši rojaki v **Miramaru** so pripravili lepo, počastitev **osamosvojitve Slovenije**. Ob lepem številu narodnih noš je bila maša v župnijski cerkvi: ostalega programa zaradi močnega deževja ni bilo mogoče izpelhati. Arh. Jure Mihelič je ob spremstvu rojakov le položil venca in slovensko ploščo pred spomenik San Martina.

V sredo, 28. junija, je bila v Slovenski hiši **učiteljska seja**.

V soboto, 1. julija, je bil v Slovenski hiši **občni zbor zavetišča Rožmanov dom**. Vodil ga je predsednik Čarman.

V nedeljo, 2. julija, je bila na **Pristavi mladinska maša**.

Isto nedeljo je bila v Slovenski hiši **Alojzijevega proslava slovenskih šolskih otrok**. Najprej je bila maša za pokojne katehete in učitelje, sledil je poklon v hvaležen spomin pred spomenikom, nato je bila v dvorani igra Kralj Matjaž in Alenčica v izvedbi Jurčičeve šole in režiji Ani Klemen. Prireditve je bila pod okriljem šolskega odseka ZS.

Tisk. ref. ZS

za opravljeno delo.

Biti dobri Slovenci in dobri Argentinci v današnjem svetu pa ni lahka naloga.

Biti dobri Slovenci, ki cenijo vrednote in kulturo ki so jo podedovali in jo želijo ohranjati in posredovati bodočim rodovom.

Biti dobri Argentinci, ki ljubijo in spoštujejo svojo rodno zemljo in skrbijo za njeno rast in napredek tako v duhovnem kot v materialnem oziru.

Ne, ni lahko. Hoditi je treba proti toku individualizma, brezskrbnosti in večnega „imejmo se fajn“.

Zavedamo pa se, da po naših žilah teče slovenska kri in da smo od nasih staršev prejeli slovenski jezik in kulturo. Gotovo, najlažje bi za nas bilo zakopati prejete talente, tako bi tudi postali bolj odprti. A kmalu bi ostali brez slovenske pesmi, brez slovenske besede in končali bi pri kranjski klobasi in potoci. Kolikokrat sem že slišal: „škoda, da me niso takrat naučili po slovensko“.....Človek, ki se čuti Slovenca, a je ogromno prikrajšan zaradi neznanja jezika.

„Otroci, vi ne veste kaj imate. ...!“ so nam pravili doma.

Se zavedamo, kakšen zaklad imamo, ko od zibelke govorimo po slovensko?

50 let zveni slovenska beseda iz mladih grl pod Južnim križem. In želimo, da bi jo vi mladi in mladina bodočih rodov vsaj še toliko let ohranjala med nami. To je pa sedaj vaša in naša naloga.

Zato vas pozivam k ustvarjanju nove pomladi v mladinskih organizacijah, da bi rasli, cveteli in obrodili sadove. Vsak izmed vas je važen in ima posebno nalogo. Ne bojte se, korenine so močne in žive in vam bodo pomagale pognati in rasti. Sami pa morate prispevati veliko veselja, upanja in trdega dela.

Bog nas noče mlačne! Ustvarjajte, uporabljajte domisljivo, izčrpajte vase talente.

In kot je sv. Oče rekel slovenski mladini v Postojni: Korajža velja! !

Iz življenja v Argentini

TD

Ker je običajni pisec teh vrstic Tone Mizerit odsoten, bomo skušali nadomestiti njegovo pisanje z novicami in ocenami iz argentinskega življenja. Prosim, da nam oprostite, če ne bodo tako prodorne in zanimive kakor običajno.

Uredništvo

TREBA JE BRATI BOLJ NATANČNO

Ko sem moral pripraviti ta del Svobodne Slovenije, me je najprej razveselil velik naslov v časopisu. Vesel sem bil, da bi lahko vsaj enkrat napisal kako razveseljivo vest, saj so bralci običajno pravili, da smo zelo pesimistični. In kaj je pisalo?

V prvih štirih mesecih letos se je izvoz dvignil za 13%, kar je velika in obetajoča številka. To predstavlja 911 milijonov dolarjev, več kot pa notranja poraba.

Ko pogledam bliže, kaj piše z bolj drobnimi črkami, smo izvedeli, da 85% tega poveška odgovarja samo glede izvoza petroleja in nafte. In še, da se pravzaprav ni dvignila količina izvoženega blaga, ampak so se samo dvignile mednarodne cene petroleja in nafte. Ostali izvoz je padel na izvoz pšenice.

Torej v resnici skoraj ni bilo porastka. In še ta je bil v blagu, ki ne ustvarja dela ali blaginje na široko, saj je to primarnega značaja niti ne vpliva na dvig notranjega trga.

Isto se dogaja z Brazilijo, samo z razliko, da Brazilija kupuje v Argentini primarne materije (žito in gorivo), prodaja pa nam izdelane produkte.

Iz tega se nam kaže dejstvo, da je - čeprav tega ne trdijo javno - v sedanji globalizaciji, kar je le druga beseda za delitev dela po državah in regijah - Argentini odpadlo proizvajanje primarnih dobrin, ki zahtevajo malo dela in se počasi izčrpavajo. Seveda, če bi bilo vse pravično, bi bilo to vseeno, saj je delitev dela pripeljala človeštvo tako visoko. Včasih je lahko kmet proizvajal sam vse doma, od voz do kos ali telet in lesa, pozneje pa so šele nastali kovači in frizerji, mehaniki in atomski inženirji. Danes bi bili nemogoči privatniki, ki bi privatno izdelovali računalnike in avione. Tudi države naj proizvajajo, kar

SLOVENSKI UTRIP V AVSTRALIJI

Največji prireditvi sta potekali minuli konec tedna v prostorih Slovenskega društva Sydney in v prostorih Slovenskega verskega in kulturnega središča v Melbourneu. V Melbourneu, kjer je praznovanje organiziral Slovenski narodni svet Viktorije, so obeležili tudi 10. obletnico ustanovitve tega sveta in Avstralske slovenske konference. Ob tej priložnosti je odpravnica poslov slovenskega veleposlaništva v Canberri Helena Drnovšek v imenu slovenskega predsednika predstojniku slovenskih frančiškancev v Avstraliji izročila posmrtno odlikovanje patru Baziliju (Albinu Valentinu), ki je bil na pobudo slovenske skupnosti v Avstraliji posmrtno odlikovan za svoje dolgoletno delo med avstralskimi Slovenci.

NEČASTNO PRVO MESTO SLOVENIJE

Po podatkih francoskega pravosodnega ministrstva je Slovenija na prvem mestu po deležu samomorov v zaporih (62 na 10.000 zapornikov), Francija pa na tretjem (24 samomorov na 10.000 zapornikov), Med njima je še Škotska (27 samomorov na 10.000 zapornikov).

najbolj znajo in za kar imajo najboljše pogoje.

A realnost je drugačna. Taka primarna dela so najslabše plačana, medtem ko so predelani izdelki dražji več kot bi smeli biti. Tako se vse države branijo monokultiva (primerjaj Tucuman in njegov sladkorni trs al Čile in baker). Tudi se je Argentina je poskušala industrializirati in ji je to deloma uspelo. A globalizacija je novi kolonializem in iz njega skoro ni poti.

BREZ DELA NI JELA

Kot smo že pisali, je senat v rokah peronistov, ne pa vladne stranke. In tako senat sicer govori, da bo vladi pomagal, a resnica je drugačna. Če le more, meče vladi polena pod noge. Ko je vladal Menem, je odločal kar mimo parlamenta z dekreti, ki jih je potem parlament naknadno sprejel (ali pa zamižal). Potem so določili, da morata biti obe zbornici - senat in poslanci - soglasni, da kak dekret ukinejo. To bi bilo v sedanjih razmerah nemogoče, saj ima v poslanski zbornici večino Povezava, čeprav tudi De la Rúa vlada z dekreti. Zato so sedaj v senatu izglasovali predlog zakona, da zadostuje samo ena zbornica, da parlament zavrne kak dekret.

Seveda je za sprejetje tega zakona še vedno potrebno soglasje obeh zbornic in poslanci so ta zakon odbili, kakor je bilo pričakovati. A povračilo senatu je kmalu prišlo.

Pred kratkim je predsednik senata in podpredsednik vlade Chacho Alvarez objavil imena vseh oseb, ki delajo v senatu. Ostanki še iz Menemove dobe. In tu se je opazila velika korupcija. Od 3000 zaposlenih je vsaj četrtnina „ñoquis“, tistih, ki tam samo vlečejo plače brez dela. Udarec je bil hud in so ga senatorji morali požreti. V tej situaciji jih bodo morali odsloviti.

Podobno se je dogodilo med sindikalisti. In sicer protivladnimi. Vsa vrhuška gradbenega sindikata je zahtevala podkupnino od nekega podjetnika, da bodo pogledali v stran in ne bodo zahtevali varnostnih naprav za delavce. S tajnim filmanjem so zadevo odkrili in razglasili po televiziji. Tudi grenak grizljaj za tiste sindikaliste, ki so vladi upirajo, Menemu pa se niso upali. Zaradi delavske jeze so voditeljki te korumpirane sindikaliste prepustili svoji usodi.

O KAKO JE DOLGA, DOLGA POT

Ko je Menem še trdno sedel na svojem stolčku in je manjkalo še celo leto do konca mandata, se je dal izvoliti za predsednika peronistične stranke, dokler je imel vajeti v rokah.

A takoj po koncu vlade je doživel upor. Peronistični voditelji Duhalde, Ruckauf, Reutemann in De la Sota ga niso vzeli v ozir in so mu v praksi osporavali vodstvo. Raje so se pogovarjali sami z vlado, ne pa preko Menema, za katerega so vedeli, da bi mislil le na svojo novo možno kandidaturu leta 2003, ne pa na peronizem, ki ga je že itak precej izvotlil.

Sedaj so voditelji dobili več zaleta in si tudi pripravljajo pot v 2003. Guverner province Buenos Aires in bivši Menemov podpredsednik Ruckauf je javno sporočil Menemu, naj naredi strankarsko žrtev in odstopi od predsedništva stranke, ki naj izvoli nove voditelje. Tudi Duhalde je namignil isto. Seveda je Menem odločno odvrnil, da ne misli na kaj takega. Ko je praznoval v Anillaco svojih 70 let, so torte in tudi njegova darila gostom nosili napise 2003.

Seveda je vsak prej pomislil, koliko moči ima za sabo. Videli bomo kmalu, kako stvari stoje.

Bog nas noče...

Nad. s 1. str.

bili pogledi na to problematiko, večina pa je bila tega mnenja, s katerim soglašam, da smo 100% Slovenci in 100% Argentinci in s tem, da ohranjamo slovensko besedo in kulturo, prav nič ne škodujemo Argentini, ravno nasprotno, jo bogatimo.

Mladina, kot del slovenske politične emigracije, je tudi imela kot vodilno načelo svobodno slovenskega naroda izpod komunistične diktature in vzpostavitev demokratične slovenske države. V tem smislu sta mladinski organizaciji dolga leta sodelovali pri pripravah in izvedbi raznih proslav, manifestacij, predavanj, itd. S kakšnim ponosom in upanjem pa smo korakali po buenosaireskih ulicah ob priliki samostojnosti Slovenije.

In tako smo prišli do sedanjosti.

Ni bilo vse odlično, ni bilo vse najboljše, bile so napake in pomanjkljivosti. A brezmejno več je bilo dela in truda, skrbi in žrtev in tudi mnogo lepih trenutkov, veselja, navdušenja in zadovoljstva.

Na tej poti pa nismo bili sami. Starši in starejši so nas podpirali in nam priskočili na pomoč, kljub temu, da nas včasih niso razumeli.

Imeli pa smo tudi, (in jih še imamo) naše angele varuhe, naše duhovne voditelje. Veliko jih ze uživa božje plačilo v nebesih. Kot predstavnik vseh pa bi rad omenil dolgoletnega duhovnega vodja dr. Alojzija Starca. S kakšno zavzetostjo je dr. Starc skrbel za mladinske organizacije v vseh ozirih, duhovno in tudi organizacijsko. Pomagal nam je pri pripravi letnega programa, poskrbel za predavatelje, svetoval na občini zborih, ko nismo vedeli ne kod ne kam. Zato dr. Starcu in vsem bivšim in sedanjim duhovnim vodjem prav lepa hvala

Slovinci v Argentini

Domobranska proslava v San Martinu

V nedeljo, 11. junija smo imeli v San Martinu domobransko proslavo z geslom: „Vračal se bom h koreninam“.

Ob vstopu v gornjo dvorano v Domu je bila spominska plošča z imeni sorodnikov in znancev ljudi iz sanmartinskega okraja. Lepa glasba — Schubert: Zimsko potovanje — je blagodejno vplivala na ljudi, ki so kmalu napolnili dvorano. Pozorno smo prisluhli besedi Lojzeta Rezija st., ki bo objavljena prihodnjic.

Glavni recitatorji: Metka Kahne, Vera Breznikar Podržaj in Tone Podržaj, so občuteno podali spev Lipi, ki je stala pred nami, obdana s cvetjem in okrašena z jubilejnim znakom in domobranskim geslom: Mati, Domovina, Bog.

Z vseh strani so prišli k lipi člani moškega pevskega zbora v San Martinu: Lojze Tašner, Jože Skale, Lado Petkovšek, Janez Marinček, Tone Podržaj, Janez Filipič in Gabrijel Petkovšek. Po recitaciji glavnih recitatorjev — Vračal se bom h koreninam Stanka Janežiča — so zapeli domobransko koračnico Naj čuje nas presveti Bog in zemlje krog.

Glavni recitatorji so nam podali recitacijo Mir — Otmarija Mauerja. „Mir je postal abstrakt dvajsetega stoletja; stoletja krvi in nasilja. Pri iskanju miru, smo postala

li skeptiki, ker smo se odpovedali miru, ki bi ga morali v sebi nositi“. Sledila je prošnja: „Naj čuje nas presveti Bog v presvetem letu odrešenja! Naj čuje nas presveti Bog v jubilejnem letu spreobrnjenja!“ Pevci so povedali vsak eno prošnjo Očenaša — pesnika Igorja in jo zaključili s skupno prošnjo: „Oče večni, vsemogočni Bog svetov, vračamo se k Tebi kot iz dalj domov. Daj, da bomo kot završen kamen, ki postal je temelj Tvoji Cerkvi. Amen“.

Zapeli so Lipa zelenela je. Ob besedilu Prižigajmo svečo ob sveči, iščimo vsak svoj mir, da bomo svetu prinesli pokojnost, da bo naša daritev in daritev našega trpečega naroda Bogu prijetna. Ob tem besedilo so otroci Rožmanove šole prinesli goreče sveče v beli, modri in rdeči barvi in jih položili k lipi.

Vračal se bom h koreninam in v neokrnjeni zavezi z brati in sestrami zidal in prenavljal vseobsegajoči dom.

S pesmijo, Oče, mati, bratje in sestre, smo zaključili skupni spomin naših šrtev.

Iskrena zahvala Veri Breznikar Podržaj za zamisel in sestavo programa, Lučki Kastelic za petje, Antonu in Tončiju Pauliču za sceno, Pavlu Verbicu za zvok in vsem nastopajočim za izvedbo.

V.P.

Domobranska proslava v Carapachayu

Proslava padlih domobrancev in drugih žrtev je bila v našem domu v nedeljo 25. junija. Pred okrašenim odrom je napovedovalka Andrejka Papež-Cordoba v uvodu podala pomen proslave. Nato je recital Janko Slabe pesem Franceta Balantiča „Nekoč bo lepo“, v kateri je pesnik slutil, kako usodno se bo končala vojna vihra. Spominske besede je podal Franci Žnidar v spomin, ko je bilo žrtvovanih 12.000 mož in fantov brez vsake obsodbe, samo zato, da bi maščevalec prišel do popolne oblasti in za večne čase. Spomnil se je tudi drugih nedolžnih žrtev, ki so padle za časa vojne v domovini. Dodal je tudi, da obsojamo vsa človeška dejanja in ravnanja, vse kar se je zgodilo v juniju leta 1945 na naši zemlji. Mesec junij naj bo mesec spomina, odpustčanja in sprave v spoznanju, da je sprava višja vrednota kot vsaka sodba. Današnji spominski dan naj nam bo dan spomina in opomina na dni, ko je slovenski človek

pozabil biti človek. Da bi se zlo ne ponovilo več in da bi človek ohranil človečnost.

Nato so trije srednješolci deklamirali križev pot vrmljenih iz Vetrinj, navzoči pa so zapeli pesem *Oče, mati, bratje in sestre*.

Takoj nato pa je sledila proslava obletnice samostojnosti Republike Slovenije. Mladi so prinesli v dvorano argentinsko in slovensko zastavo, nato smo zapeli obe himni. Slavnostni govornik Tomaz Kunstelj je v daljših besedah razvijal dogodke, ko se je uresničevala slovenska samostojnost, ko je sam z velikim iverganjem aktivno sodeloval. Za velikim petkom je prišel dan Vstajenja našega naroda, uresničile so se stoletne želje. Po govoru, ki je bil nagrajen z aplavzom, smo zapeli pesem *Slovenec sem, Slovenec čem ostati*.

Isti dan se je tudi vršil 41. letni redni občni zbor Slovenskega Doma Carapachay, ki ga je vodil Franci Korošec. Posamezni odborniki so podali zadovoljivo svoja poročila; ni se čutila nobena utrujenost pri delu v pretekli poslovni dobi.

Pri volitvah je bil izvoljen Franci Žnidar za predsednika in še drugi odborniki, ki so si razdelili delo na prvi seji odbora. Novi predsednik se je zahvalil za zaupanje in prosil vse navzoče za sodelovanje in pomoč pri nadaljnjem delu v naši verski in narodni skupnosti.

Ivan Žnidar

ZLATI JUBILEJ SDO - SFZ

MLADINA JE PRAZNOVALA SVOJ 50. ROJSTNI DAN

Petdeset let. Petdeset let delovanja, požrtvovalnosti, prijateljstva, vztrajanja. Petdeset let gojitve vsega, kar je slovenskega v naših organizacijah. Pot, ki združuje cilje, domotožje in usodo prejšnje generacije z mladostjo, razposajenostjo, s sanjami in negotovostjo sedanje mladine. Pot, ki se izogiba kateremukoli razcepu. 50 let obstoja. Koliko spominov, koliko dela!

Vera je kratka in istočasno globoko pomembna beseda! Je temelj, okoli katerega se je zgrnila takratna mladina in ki še dandanes drži pokonci našo slovensko skupnost v Argentini. V zahvalo brezjanski Mariji, ki nas je varovala, spremljala, ter stala ob strani na naših življenjskih poteh in pri kateri smo vedno našli zatočišče, smo začeli naše slavje s daritvijo maše, ki jo je daroval duhovni vodja mladinskih organizacij Franci Cukjati.

Spomini, lepi in žalostni, predvsem pa lepi, nas spremljajo skozi vse življenje. Nekateri so tako globoki, kot da bi se bilo zgodilo včeraj, drugi so počasi zbledeli. Fotografije pa nas nikdar ne varajo in so v veliko pomoč. Razstava slik, ki je bila pripravljena v veži pred dvorano, je imela namen opisati mladinsko življenje skozi 50 let po vseh krajevnih domovih Buenos Airesa, v Mendosi in v Bariločah.

Počasi so se ljudje pomikali v dvorano škofa Rožmana, kjer je sledila akademija. Letošnji mladinski predsednik, Aleksander Zarnik, je pozdravil vse navzoče in se zahvalil za prisotnost. Slavnostni govornik večera je bil Dominik Oblak. V svojem govoru je razgrnil vso zgodovino in delo mladinskih organizacij skozi 50 let. Po izročilu čestitk vseh tistih, ki se niso mogli osebno udeležiti večera, je sledil odrski prikaz.

Slovenska beseda in petje sta največja zaklada, ki smo jih prejeli od naših staršev. Leto za letom je vpliv argentinske družbe večji in vzdrževanje slovenske zavesti težje. Današnja mladina je v neki meri argentins-

ka, v drugi pa slovenska. Scenski prostor, dve roki, ki se skoraj dotikata, je nakazal duhovni stik med rajem pod Triglavem s slovensko bitjo v širini Pampe.

V režiji Štefana Godca je primerno izbrani šopek poezij odmeval po dvorani in v svojih verzih govoril o usodi, zvestobi ter dolžnosti zdomskih Slovencev in današnje mladine. Poslužili so se od Prešerna, potem Mirana Jarca, Josipa Stritarja do Milke Hartman. Solisti so bili Štefan Godec, Dani Grbec in Veronika Godec. S pesmijo jih je spremljal Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar. Skupina recitatorjev, ki so predstavili pred skoraj 20 leti Župančičevo „Dumo“ ob prvem obisku škofa Šuštarja, so znova stopili na oder in nam podali odlomke te pesmi, ki nam vedno pride do srca, saj v njej čutimo usodo naših prednikov. Recitali so: Martina Andrejak, Vera Breznikar Podržaj, Pavlinka Dobovšek Lenarčič, Kristina Kremžar Rode, Marjan J. Loboda, Klavdija Malovrh Jakoš, Franci Papež, Polona Pintar Lazar, Tone Podržaj in Alenka Smole Bo-kalič.

Prišla je na vrsto predstavitev brošure „Z veseljem in upanjem v tretje tisočletje“, ki so jo tudi razdelili v spomin, z zlatim trakom povezano in slovenskim šopkom, vsem bivšim zveznim predsednikom, ki so se zbrali na odru. Brošura vsebuje zgodovino skupnih in krajevnih mladinskih organizacij. Z naslovom naj bi bila ta knjižica zgodovinski zapisek, primeren poklon in priznanje vsem 33 fantom in 34 dekletom, ki so pogumno sprejeli odgovornost in delo predsedništva, in vsem ostalim, ki so vidno in nevidno sodelovali vsa ta leta.

Orkestri Rock & Polka, Trijo mi štirje in Štirje fantje špilajo so nato poskrbeli za prosto zabavo.

Za uresničitev tega večera so bili odgovorni najprej zvezni mladinski odbor ter Martin Sušnik, Mešani pevski zbor San Justo, Danica Malovrh, Emil Urbančič, Dani Čop, Cecilija Grbec, Bogdan Magister, Damijan Ahlin, Aleks Šuc, Ivan Albreht, Nevenka Jelenc, Lučka Oblak, Veronika Malovrh, Sonja Zarnik in pomočniki.

Naj nas božja pomoč, ljubezen in zvestoba do vsega slovenskega vodijo po skupni poti naprej v naslednji jubilej!

V. G.

Bariloche

Sestava novega Upravnega odbora SPD

Na rednem letnem občnem zboru so bili poporčilu o delu (ki ga bomo objavili pozneje) izvoljeni novi odborniki. Na prvi redni seji upravnega odbora je bil sestavljen naslednji upravni odbor:

Predsednik arh. Andrej Duh, podpredsednik Matjaž Jerman, tajnica lic. Klavdija Kambič, namestnica tajnice prof. Alenka Arnšek, blagajnik prof. Marjan Grohar, namestnik blagajnika Marjan Mavrič, športni referent Boris Kambič, kulturni referent Milan Magister ml., odbornika Marija Eiletz, Milenka Razinger: nam. odbornikov Marija Arnšek ml., Ivan Arnšek; nadzorni odbor Božo Eiletz, Ivan Dražibner ter namestnik Blaž Razinger.

SLIKARKA SINJIH OČI

Tragična begunska skica

Slikarka sinjih oči: Portret Bare Remec, TV SLO 1, 18. junija

Letalo se spušta nad buenosaireško letališče, v „offu“ glas Vlada Novaka: „Gospod te bo varoval vsega hudega, tvoje prihajanje in odhajanje, od zdaj do večnosti.“ Tak je začetek pretresljive begunske zgodbe slikarke Bare Remec, monumentalno tragične figure povojnega eksodusa v Argentini. Vanda Brvar, režiserka, pisatelj Zorko Simčič, portretirankin begunski prijatelj, je bil scenarist, na slikarkino življenjsko pot po Argentini pa se je s kameramanom podal Andrej Brvar. Nenavadna družina podpisuje film, posnet z ubornimi sredstvi. Eksistencialni rob, s katerim se je tolkla vse življenje ena najvztrajnejših slovenskih slikark vseh časov, je bil dobesedno prisoten tudi pri nastanku tega filma. Posneto in zmontirano arhivsko gradivo je bogat spoj neposrednih pripovedi, številnih pričevanj, z avtentično indijansko glasbo podloženih eksotičnih pejzažev Bariloče in portretov Indijancev. Avtorica je z vso subtilnostjo ujela duha časa, v katerem je nenavadna slikarka živela svoje težko, izkoreninjeno, a izvorno življenje. Je sploh mogoče v eni sami uri povedati toliko o človeku?

Originalni filmski posnetek medvojnega Ljubljane Božidarja Jakca nas popelje v Barino otroštvo pod gradom. In potem - rez: „nebo je pordelo“. Bila je kronistka iz begunskih taborišč, njene skice so med najsuggestivnejšimi pričevanji begunstva. Med najpretresljivejšimi dokumenti z druge strani groze pa je njena oprema Velike črne

maše za pobite Slovence Tineta Debeljaka. Režiserka nas popelje po morju in skozi prva leta v Argentini, ko je Bara dekoraterka v tovarni keramike. Med tistimi, ki so jo dobro poznali, je Tine Debeljak ml., njegov oče je bil njen svak. Govoril je o Barinem navdušenju nad Indijanci. Za slikarko sinjih oči so jo krstili njeni temnooki prijatelji za Bariločani. Tretjino leta je zmeraj preživela med njimi. Izpoved Marice Meštrovič na VHS posnetkih je še največ razkrila o skrivnostni, večno mladi slikarki. Kako je pošiljala vreče posušenega kruha v Bariloče pa stare obleke, saj drugega ni imela. Imela je posebno strast do kamenja, nabirala ga je povsod. Gostovala je v najimnitnejših buenosaireških galerijah, najbolj pa so Argentinci cenili njeno globoko razumevanje indijanske duše. Ravnatelj muzeja v Tilcari je s spoštovanjem pripovedoval o njej, kot tudi njeni učenci iz likovne šole Slovenske kulturne akcije. Imela je fantastično življenjsko filozofijo. Ne boj se zame, umrla bom stoje, je rekla prijateljici, zaskrbljeni, ker ni bila nikoli življenjsko zavarovana. In res se je skoraj tako, v toplem poletju 1991, končalo njeno življenje. Indijanci Kožas se ne pustijo snemati, a ko je snemalec povedal, da je prijatelj sinjeoke, so dovolili.

Baro Remec bo treba še odkriti. Ta portret je veličastni prvi korak.

Ocena: **odlično**

Melita Forstnerič Hajnšek
Večer, 21.06.2000

Televizija Slovenija, 1. program

Slovenska nacionalna televizija je v nedeljo zvečer ponudila zanimiv portret umetnice Bare Remec, ki se je po povojnem domobranskem eksodu znašla v Argentini. S skicirko v roki je beležila človeške usode v begunskih taboriščih in ovekovečala tamkajšnje prizore (bila je ilustratorica in knjižna opremljevalka Črne maše za pobite Slovence). Bila je tudi sodelavka Slovenske kulturne akcije, ustanoviteljica umetniške šole v Buenos Airesu ter (etnologinja) opazovalka in velika prijateljica tamkajšnjih avtohtonih prebivalcev Indijancev, ki so jo poimenovali „slikarka sinjih oči“. Svojo življenjsko pot je v Argentini (San Carlos de Bariloche) sklenila že 1991, „na samotnem pokopališču, daleč od Slovenije in mesta pod gradom“.

Avtor nedeljskega portreta (scenarij

Zorko Simčič, režija Vanda Brvar...) so njeno usodo podajali z razkošno besedo kot rojaki in rojakinje, s katerimi se je njena pot križala v Argentini; citat iz Biblije, propovedi slovenskih izseljencev in Argentincev..., z bogato pisano sliko (od njenih fotografij iz mladosti in arhivskih posnetkov TVS partizanskega zmagoslavja kot *rdeče utopije* do argentinskih VHS posnetkov Indijancev, njenih lesorezov, platen, keramike, ekslibrisov itd.) in s pomembno glasbo (petja Indijancev, mladinski pevski zbor San Justo...).

Nedvomno zanimiva portretiranka, kot umetnica in kot prijateljica indijancev.

Mimi Podkrižnik

(Ocena 4 zvezdice od 5)

Delo, Ljubljana, 21. junija 2000;

Občni zbor Zedinjene Slovenije

K poročilu šolskega referenta ZS Franceta Vitriha pri občnem zboru ZS je treba dodati še naslednje:

ŠOLSTVO

Baragova šola, pri domobranski proslavi in očetovskem dnevu, pri prazniku slovenske državnosti, pri obletnici doma z igro „Pet pepelk“, pri Slomškovi proslavi in proslavi materinskega dne.

Šola svetih bratov Cirila in Metoda - Mendoza pri 50.letnici Društva Slovencev v Mendozini in Slomškovi proslavi in dnevu očkov in mamic, pri mladinskem dnevu in igro Čudežne gosli.

Aljaževa šola:

10. april: Sprejem g. Drobniča in soproge s pozdravno pesmijo, obisk in razgovor v šoli.

4. julija: šolski pevski zbor je sodeloval

pri domobranski proslavi s pevsko točko.

14. avgust: Osem učencev šole Jakoba Aljaža se je udeležilo Pevsko glasbenega festivala v Buenos Airesu z zborom „Bariloški vrabci“

12. september: šola Jakoba Aljaža je prispevala zgodovinski prikaz svoje šole v tekstu in sliki, razstavi slovenskih šol v Slomškovem domu v Buenos Airesu.

18. september: šolska maša s petjem (g. Branko Jan) na čast blaženemu škofu Slomšku. Po maši malica in prikaz filma o Slomškovem življenju.

19. september: Slovesna slovenska maša ob razglasitvi škofa Slomška za blaženeega, učenci sodelovali z narodnimi nošami in pesmijo za to priložnost.

17. oktober: materinski dan v Stanu za vso skupnost (84 udeleženih). Po kosilu so otroci zaigrali dva kratka odrska prizora

Debevec cantó con el llanto

Eslovenia está entre la región de Trieste (Italia) y Croacia. Allí se canta mucho, sobre todo en coro, y Lucas Debevec Mayer cree que, cuando no lloraba, cantaba, como casi todos los de su familia, por generaciones.

Pero él es porteño (febrero de 1967), licenciado en filosofía y formado como cantante en el Instituto Colón con el maestro Víctor Srugo, luego con Guillermo Opitz, con la soprano Marphía Kallay y en cursos aislados con Règine Crespín y con Denise Dupleix. Premiado en la Biental Juvenil 1997/98 (Festivales de Buenos Aires) y en el Concurso Zandonai de Italia, fue presentado en Córdoba, Mendoza, General Roca y Rosario, e incluido en la

versión de *Don Juan*, de Mozart, como Orfeo en la ópera de Gluck y en *Amahl y los visitantes de la noche*, de Menotti. Ya había cantado en el ciclo *Vamos a la ópera*, que organiza la Fundación Konex en el Colón y lo hizo en el *Te Deum*, de Bruckner, dirigido por Francisco Rottig.

En ningún caso ha decepcionado. En el ciclo del Mozarteum de Salzburgo para alumnos destacados cantó el *Dichterliebe*, de Schumann, prueba de fuego para un barítono bajo.

Con 33 años, se encuentra en el umbral de una trayectoria importante en un registro vocal que ahora no abunda aquí.

Napoleón Cabrera
La Nación, 13 de junio

Razstava o raziskovanju slovenskega izseljenstva

V okviru dnevov Inštituta za slovensko izseljenstvo Znanstveno raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti so v Zemljepisnem muzeju Slovenije odprli razstavo o raziskovanju slovenskega izseljenstva. „Zgodba o raziskovanju“ govori o raziskovalcih, ki jih povezuje tematika: slovensko izseljenstvo.

Na panojih in v vitrinah so prikazane različne metode raziskovalnega dela tako na terenu kot v arhivih, knjižnicah itd. Razstava je nastala na osnovi le delčka celotnega ahivskega gradiva, ki ga hranijo na ISI in zasebnih zbirk raziskovalcev.

V okviru Dnevov je dr. Nada Šabec z mariborske Pedagoške fakultete predavala o usodi slovenskega jezika v izseljenkem okolju na primeru ameriških Slovencev.

Predavateljica je predstavila razlike med posameznimi generacijami ameriških Slovencev. Za prvi izseljenski val na prehod iz 19. v 20. stoletje, t. i. ekonomsko imigracijo, ki je šla s trebuhom za kruhom, je značilno, da je prva generacija govorila slovensko v narečjih, formalne izobrazbe v materinščini večinoma ni imela, zato je

prof. Gregorja Malija: „Mamicam za god“ (najmlajši) in „Živ oltarček Mariji Pomagaj z Brezji“ (operetni prizor).

27. november: zaključek šole in skupno kosilo s starši. Otroci so nastopili s pevskimi točkami in igranjem na originalne inštrumente (božična in šaljiva tematika)

6. december: Miklavževanje v režiji in izvedbi učiteljic in učencev šole Jakoba Aljaža.

Poleg naštetih kulturnih in verskih prireditvev, sodelujejo nekateri učenci šole J. Aljaža tudi pri planinskih in športnih dejavnostih SPD: vsakoletno čiščenje planinske poti do bivaka „Pod Skalco“, slovenske smučarske tekme, družinski izlet k jezeru Mascardi in spominski izlet SPD na goro „Capilla“

Učiteljstvo in šolarji so sodelovali pri verskih srečanjih, prvem svetem obhajilu, procesiji svetega Rešnjega Telesa in romanju v Lujan.

Svobodna Slovenija in Duhovno življenje z Božjimi stezicami stalno spremljajo življenje naših šol.

Šolski odsek nudi vsem šolam knjige in učne zvezke. Na koncu šolskega leta pa podari vsem učencem spričevala.

Bog plačaj Tonetu Mizeritu, predsedniku Z.S., delegatu Jožetu Škerbcu, Mariji Slabe, Marjani Vitrih, vsem v poročilu omenjenim in tihim sodelavcem za pomoč, posebno pa voditeljicam za sodelovanje s šolskim referentom in za delo pri ohranjanju naše šolske družine.

izposojanje besed - njuspapir (newspaper) za časopis, stor (store) za trgovino, hauza (house) za hišo - pri njih najbolj prisotno „Eroplunpunce, bojsi, tetas in polkas, you know,“ niso besede kakega novega slenga urbane mladine, ampak jezika, ki mu slovenski izseljenci v ZDA pravijo Half pa pu. Če jih prelijemo v knjižno slovensščino, postanejo stevardese, fantje, tete in polke.

Druga generacija je že postala dvojezična in enako kompetentna v obeh jezikih, nekateri pa so se že tudi povsem asimilirali. Slednje je postalo pravilo za tretjo generacijo. Po letu 1945 se je v ZDA priseljevala politična imigracija z izobrazbo v materinščini, pa tudi z nekaj znanja iz angleščine. Mešanje slovensščine in angleščine so večinoma zavračali, druga generacija pa se je pri njih že povsem asimilirala.

Za negativne dejavnike pri ohranitvi slovensčine veljajo mešani zakoni, geografska in družbena mobilnost, precej pa je odvisno predvsem od odnosa posameznika do materinščine. Večina izseljencev je na anketno vprašanje, kaj menijo o ohranitvi slovensčine v njihovem okolju, sicer odgovorila, da je to zelo pomembno, vendar pa je večina kot primer narodne identifikacije izpostavila kulturo, glasbo, narodne jedi, „pridnost in poštenost Slovencev“, jezik pa je postavila na rep lestvice. Na izbiro slovensčine oziroma angleščine vplivajo tudi situacijski dejavniki: sogovornik, tema in stopnja znanja jezika. Po ugotovitvah predavateljice izseljenci med drugim govorijo slovensko, ko so pod stresom, ko se razburijo, ko se pogovarjajo s hišnimi ljubljenci in ko molijo.

Po mnenju predavateljice se je z osamosvojitvijo Slovenije med mladimi izseljenci zanimanje za slovensščino povečalo, kar kaže tudi porast prijav na poletne šole slovenskega jezika, vendar pa bi bilo utopično pričakovati, da se bo slovensščina med izseljenci ohranila.

Inštitut za slovensko izseljenstvo (ISI) Znanstveno raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je z razstavo, okroglo mizo in predavanji prikazali svoje delo. Predstojnica inštituta Marina Lukšič-Hacin je ob tej priložnosti v pogovoru za STA opozorila na „mačehovski odnos ministrstva za znanost in tehnologijo“ ter finančne težave inštituta.

Po besedah Lukšič-Hacinove spada raziskovanje izseljenstva skupaj z manjšinami v področje narodno vprašanje, ki pa ga je ukinil nekdanji minister za znanost in tehnologijo Rado Bohinc.

Pozneje so bila v Mali dvorani ZRC SAZU štiri predavanja o sociolingvistiki, izkušnjah izseljenških duhovnikov v zahodni Evropi, o dolgo zamolčani izseljenški literaturi ter o prilagoditvi novemu okolju.

Novice iz Slovenije

VROČINA, POŽARI IN SUŠA

Uprava RS za zaščito in reševanje je razglasila veliko požarno ogroženost naravnega okolja na območju občin Koper, Izola, Piran, Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Sežana, Divača, Hrpolje - Kozina, Komen, Vipava, Ajdovščina, Nova Gorica, Kanal, Brda, Miren-Kostanjevica in Šempeter-Vrtojba. Na tem območju je v naravnem okolju prepovedano kuriti, sežigati in uporabljati odprti ogenj ter puščati ali odmetavati goreče in druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar. - Po gašenju štirih večjih požarov na območju Slovenske Istre je direktor in poveljnik Gasilske brigade Koper (GBK) Dorijan Maršič na častniški konferenci ponovno opozoril na premanjše število poklicnih gasilcev v GBK. Opozoril je tudi na slabo požarno preventivo Slovenskih železnic (SŽ), saj so najpogostejši povzročitelji velikih požarov na tem območju žareči kosi žlindre, ki nastaja ob zaviranju vlakovnih kompozicij na železniški progi Podpeč-Dekani.

OBVOZNICE V MARIBORU

Mestna občina Maribor bo za vzdrževanje in izgradnjo cest na svojem območju letos namenila več kot 1,2 milijarde tolarjev. Letos so v Mariboru že zgradili cesto na Gorco, cesto v Počehovi in pločnik ob Šentiljski cesti, medtem ko rekonstrukcija starega mostu čez Dravo še poteka. V drugi polovici leta bodo obnovili še Zrkovsko cesto, Cesto ob Dravi in več ulic v mestnem jedru. Po besedah župana Soviča na območju Maribora poteka po predvidenem načrtu tudi izgradnja avtocest. Štajerska

Slovenija in šport

SLOVENEK V SMUČARSKI ZVEZI

Predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS) Janez Kocijančič je bil na 46. kongresu Mednarodne smučarske zveze (FIS) v avstralskem Melbournu izvoljen za člana predsedstva z drugim najvišjim številom glasov (113), več jih je dobil le predsednik Nemške smučarske zveze (DSV) Fritz Wagnerberger (114). Naslednji kongres FIS bo leta 2002 v Portorožu.

SPECIALNI DOSEŽKI

Slovenski predstavniki na specialni olimpiadi v Groeningenu so tekmovali osvojili kar nekaj medalj. V teku na 100 m je Gašper Glažar osvojil zlato, Sabina Zirenstein srebrno, Sandra Lapajne in Jože Zorc pa bronasto, medtem ko je bil Vinko Tomc v metu žogice tretji. V teku na 10 km je Karli Kranjc pustil za seboj vse tekmovalce za več kot krog, vendar so ga nato sodniki diskvalificirali. Naslednji dan se je pa Kranjc maščeval s prvim mestom v teku na 1.500 metrov, zmagal pa je še Vinko Tomc, ki je bil najboljši v skoku v daljino. Štafeta 4 x 100 metrov v postavi Sandra Lapanja, Sabina Zirenstein, Jože Zorc in Karli Kranjc je dosegla drugo mesto, enak dosežek pa je v plavanju na 50 metrov prsno dosegla Sonja Bertoncelj. Slovenci so osvojili še dve bronasti medalji, saj sta Sandra Lapanja in Jože Zorc v teku na 200 metrov osvojila tretji mesti. Dobro se držijo tudi slovenski košarkarji, ki so se po zmagi nad Belorusijo uvrstili v polfinale, kjer so premagali še Poljake.

CLINTON NI POZABIL ŠTUKLJA

Ameriški predsednik Bill Clinton še vedno ni pozabil lani umrlega slovenskega olimpijca Leona Štuklja. V pismu slovenskemu poslovnežu Emilu Gaspariju, ki je v ZDA organiziral nekaj srečanj Štuklja z

metropola je edino večje slovensko mesto, ki še nima obvoznice in kjer mednarodni tranzitni promet poteka skozi središče mesta. Zato v Mariboru vztrajajo, da je potrebno čim hitreje zgraditi tudi južno obvoznico.

SLOVENSKA ZDRAVILA V LATVIJI

Farmaceutvska družba Lek je v latvijskem glavnem mestu Riga odprla petindvajseto enoto v tujini in drugo v baltskih državah. - Eden najuspešnejših Lekovih izdelkov na latvijskem trgu je širokospektralni antibiotik amoksiklav, ki se uporablja za zdravljenje okužb pri otrokih in odraslih. Kombinacija amoksicilina in klavulanske kisline, kar je tudi Lekov amoksiklav, sodi med prvih petnajst najbolje prodajanih zdravil v svetu, med antibiotičnimi zdravili pa zaseda prvo mesto, kar kaže, da je to danes ena od najsodobnejših in najvarnejših antibiotičnih terapij.

USPEŠNA BANKA

Krekova banka je lani ustvarila 541 milijonov tolarjev dobička, hkrati pa so v banki rezervacije za bilančno aktivo glede na leto poprej povečali za 1,3 milijarde tolarjev oziroma za 74 odstotkov več kot leto poprej. Po besedah predsednika uprave Aleša Žajdele je banka lani poslovala gospodarno, saj je znižala delež operativnih stroškov v povprečni aktivni s 3,6 na 3,2 odstotka. Sicer pa se po Žajdelovih besedah Krekova banka iz Maribora uvršča po rasti bilančne vsote med zgornjo polovico bank, ki poslujejo v Sloveniji.

ameriški politiki in poslovneži, se je Clinton še enkrat zahvalil za lepe trenutke, preživete z olimpijcem. „Zahvaljujem se vam za čudovite fotografije Leona Štuklja in njegove družine. Štukelj je bil navdih ljudem vseh starosti, še posebej lepo pa se spominjam najinega srečanja med mojim obiskom v Sloveniji,“ je v pismu zapisal Clinton.

STREL NE PLAVA ZA ŠPORT

V izviri reke Donave v nemškem mestu Donaueschingen v Schwarzwaldju je v nedeljo, 24. junija zaplaval slovenski maratonski plavalec Martin Strel, ki tako začel svojo 2.860 kilometrov dolgo plavanje od izvira do izliva Donave v Črno morje v Romuniji, ki naj bi trajalo dva meseca. Martin Strel bo plaval za mir, prijateljstvo in čiste vode. Kratke slovesnosti ob začetku Strelove plavalne poti so se udeležili tudi slovenski zunanji minister Lojze Peterle, minister za socialo nemške zvezne dežele Baden-Wuerttemberg Friedrich Repnik, župan mesta Donaueschingen in predstavniki več slovenskih kulturnih organizacij, ki delujejo po Nemčiji in združujejo Slovence v Nemčiji.

ATLETSKI MITING V CARIGRADU

Na mednarodnem atletskem mitingu v Carigradu, 55. Cezmijeve memorialu, je nastopilo osem slovenskih atletov in atletinj. Najbolj so se izkazali Igor Primc, ki je v metu diska osvojil drugo mesto (60,87 metra), Matic Šušteršič, ki je bil s časom 10,64 drugi na 100 metrov ter Miro Medič, ki je v suvanju krogle prav tako osvojil drugo mesto (16,45 metra). Drugo mesto je osvojila tudi moška štafeta 4 x 200 metrov v postavi Predanič, Toman, Osovnikar, Šušteršič, ki je s časom 1:27,71 drugi najboljši izid vseh časov v Sloveniji.

Pisali smo pred 50 leti...

MLADINSKI PEVSKI ZBOR „GALLUSA“

Odbor Slovenskega pevskega zbora „Gallus“ je sklenil ustanoviti Mladinski pevski zbor. Prijave sprejemamo do vključno 23. julija na naslov zbora, kateremukoli članu odbora in vsem gg. dušnim pastirjem na sledečih farah: Belgrano, Ramos Mejia, Florida, San Martin, Lanus in Quilmes.

V primeru, da se za zbor prijavi zadostno število otrok, bo odbor sklical vse starše na razgovor o tem, kdaj in kje bi bil najprimernejši čas in kraj za pevske vaje. Odbor SPZ „Gallus“

POTREBA PO KASTELJANSKO - SLOVENSKEM SLOVARJU

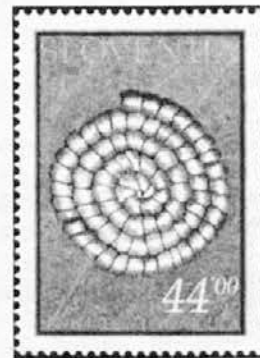
Izdaje Slovensko - kasteljanskega slovarja, ki ga je sestavil g. Ivan Pekol, dopolnil pa g. Janez Hladnik, je bilo brez dvoma veliko kulturno delo Slovencev v Argentini.

Slovenija moja dežela

Schwagerina Carniolica

Svetovno znano paleontološko najdišče v Dolžanovi soteski nad Tržicem ponuja neizcrpno bogastvo različnih spodnjepermijskih fosilov. Okoli 80 je znanih samo vrst ramenožcev - školjk, morskih zvezd in podobno - in med njimi je več kot 20 novih, prvokrat na svetu najdenih in opisanih s tega kraja. Izredno je bogastvo velikih luknjičark, nekaj tudi novih v svetovnem merilu.

Taka je med njimi tudi kroglasta Schwagerina carnolica (Kahler&Kahler) - kranjska schwagerina, ki je bila odkrita v črnem apnencu na drugem velikem cestnem ovinku v Dolžanovi soteski in leta 1937 tudi opisana kot nova vrsta. Njena hišica je dolga okoli 9,5 mm in široka približno 8,0 mm. Živela je pred okoli 280 milijoni let, ko je v toplen morju nastajal spodnjepermijski psevdoschwagerinski apnenec.

Romanje na Brezje

Na tradicionalnem, že 32. slovenskem romanju bolnikov, invalidov in starejših na Brezje se je 24. junija zbralo več tisoč romarjev iz vse Slovenije. Letošnje srečanje je bilo po besedah beograjskega nadškofa Franca Perka, ki je v navzočnosti slovenskih škofov vodil letošnje bogoslužje, še slovesnejše, saj poteka v svetem letu, je poročal Radio Slovenija.

Romanje je v svoji dolgoletni zgodovini,

SMUČARSKI SKOKI MOSTEC 2000

Slovenski smučarski skakalec Jure Radelj (SSK Fersped Ilirija) je zmagovalec revije skokov Mostec 2000 v Ljubljani. S skokoma 58 in 55,5 metra je za 0,8 točke ugnal drugouvrščenega Petra Žonto (ŠD Dolomiti- 214,6 točk), tretje mesto pa je osvojil Damjan Fras (SSK Fersped Ilirija - 205,2).

MEDALJA ZA KAJAKAŠE

Slovenska moška kajakaška reprezentanca v postavi Miha Terdič, Dejan Kralj in Fedja Marušič je na evropskem prvenstvu v slalomu na divjih vodah v italijanski Mezzani osvojila srebrno medaljo v moštveni tekmi, za zmagovalko Italijo pa zaostala le za štiri stotinke. V ženski konkurenci so slovenske kajakašice (Nina Mozetič, Nada in Jan Mali) osvojile sedmo.

DOBRI TEKI

Slovenska atletinja Alenka Bikar je na mitingu v Luzernu s časom 23,23 zmagala na 200 metrov. Helena Javornik je bila na 1.500 metrov osma.

Osebne novice

Rojstvo: V soboto, 24. junija, se je rodila **Pavlina Victoria** v družini Silvane Perez Lera in Tomaža Voršiča.

Čestitamo!

Srebrni jubilej: Letos je lic. **Vladimir Jurij Voršič** dopolnil 25 let kot titularni profesor za Organizacijo dela na inženirski fakulteti univerze UADE.

Čestitamo k plodnemu delu!

Novi doktor: **Andrej Poznič**, duhovnik ljubljanske nadškofije, rojen v Argentini, ki od vstopa v semenišče živi v Sloveniji, je 1. junija doktoriral iz moralne teologije na Akademiji Alfonzjani v Rimu. Naslov doktorske teze je: „Prihodnost naroda v Evropski Zvezi, etično moralni predlog“. Avtor poudarja pomembnost naroda pri izoblikovanju človekove identitete in potrebo po upoštevanju le tega v mednarodnih odnosih, posebej znotraj same Evropske Zveze. **(Po Družini)**

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel. Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako nedeljo od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordoba).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

4. julija 2000

1 dolar	216,62 SIT tolarjev
1 marka	105,06 SIT tolarjev
100 lir	10,61 SIT tolarjev

SDO

SAN MARTIN

SFZ

32. MLADINSKI DAN

v nedeljo, 16. julija 2000

spored:

08:00 začetek tekmovanj

08:45 sv. maša

12:30 domače kosilo

18:30 kulturni program

nato prosta zabava ob zvokih orkestra „Štiri fantje špilajo“.

Vsi lepo vabljeni!

TRADICIJA
ZNAJJE
ZANESLJIVOST
PRAKSA

SODELUJMO
Z USPEŠNIMI
ZA JUTRI,
ZA PRIHODNOST

Vaše zamisli so vredno. Narobe je, če zvedenijo.

Izberite modro svojo pot.

Sloga vam omogoča solidne rešitve.

Obiščite nas! Tel.: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Vabilo slovenskim umetnikom

Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet se želita pokloniti spominu vseh slovenskih vzgojiteljev (učiteljic, učiteljev, katehetov, profesorjev), ki so delali na različnih področjih slovenskega šolstva v Argentini. V ta namen želita izvesti spominsko obeležje v prostorih slovenske hiše v Buenos Airesu. Zato vabita vse slovenske likovne oblikovalce, da si zamislijo način uresničitve tega namena. Predlogi naj vsebujejo načrt, prostor in način izvedbe tega obeležja. To je lahko kip, relief, plošča, mozaik, slika, ali katerakoli druga likovna predstavitev v treh ali dveh dimenzijah.

Predloge pošljite v pisarno Zedinjene Slovenije najkasneje do 10. novembra tega leta. Prosimo, da se doda tudi približni proračun izvedbe, vključno umetniški honorar za načrtovanje.

Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet

ZEDINJENA SLOVENIJA SPOROČA

da bo pisarna od 28. junija do 4. avgusta letos odprta od ponedeljka do petka samo od 14.00 do 19.00 ure.

Andrejka Dolinar

razstavlja akrile v galeriji

ASIATIC ARTE

Arenales 3170 - Capital - od 4. do 15. julija,
od torika do sobote od 10.30 do 13. ure in od 14. do 20. ure.

Zgodilo se je v Sloveniji...

ČLANSTVO V EVROPSKI ZVEZI

Članstvo v EZ je za Slovenijo zasilni izhod, vendar tudi edini izhod, saj druge alternative preprosto ni, sta na okrogli mizi s temo Perspektive Slovenije po vključitvi v EZ ocenila ugledna slovenska strokovnjaka dr. Marjan Svetličič in dr. Jože Mencinger. Zato sta se oba zavzela za čim hitrejši vstop v unijo, ker bi Slovenija tako iztržila največ. Zgodnje članstvo je boljše od kasnejšega, perspektive pa so odvisne tako od nas samih kot tudi od okolja, je poudaril Svetličič. Ključen element je po tempo preobrazbe, kajti kasnejša vključitev lahko zavre tempo sprememb in prestrukturiranje gospodarstva. Po Mencingerju se v Sloveniji pretežno sprašujemo napačne stvari - namesto vprašanja, kdaj bo Slovenija pripravljena na širitev, je bolj smiselno vprašanje, kdaj bo na širitev pripravljena EZ, prav tako je odveč vprašanje, kaj bomo od EZ dobili (ker ne bomo nič), temveč se

je treba vprašati, kaj bomo izgubili, če nas v EZ ne bo; poleg tega se ne sprašujemo, kaj bomo EZ prinesli.

ARGENTINA SLOVENIJA

Vojaški ataše Argentine, polkovnik Ricardo Antonio Grunert, je bil na poslovnem obisku na slovenskem obrambnem ministrstvu, kjer mu je državni sekretar Bogdan Koprivnikar izročil zlato medaljo Slovenske vojske. Hkrati s poslovnim obiskom je potekal tudi predstavitveni obisk novega vojaškega atašea Argentine, polkovnika Daniela Oscarja Camponovoa.

NA KOROŠKEM BO BOLJE?

Tri stranke v deželnem zboru na avstrijskem Koroškem, socialdemokrati (SPOe), ljudska stranka (OeVP) in svobodnjaki (FPOe), so dosegle dogovor o noveli zakona o manjšinskem šolstvu. Vodja poslanskega kluba svobodnjakov je kot naslednji korak napovedal prizadevanja še za dogovor s koroškimi Slovenci. V skupni izjavi treh strank so pozvali zvezno vlado, naj pri noveli zakona med drugim upošteva, da bo zakon začel veljati s 1. septembrom 2003, zagotovi enakopravno obravnavanje učiteljev enojezičnega in dvojezičnega pouka, izenačevanje obveznosti učiteljev na 21 ur, zmanjšanje števila učencev v razredu, ki naj ne presega 20. Soglasje naj bi dosegli na naslednji seji. Pred tem je Zbor narodnih predstavnikov koroških Slovencev, najvišji organ Narodnega sveta koroških Slovencev, obsodil ravnanje koroške deželne vlade, ker ta pri odločanju o manjšinskem šolstvu ni izpolnila obljub.

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katia Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Obvestila

SOBOTA, 8. julija:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 9. julija:
V Našem domu San Justo Tombola.
ČETRTEK, 13. julija:
Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri.
PETEK, 14. julija:
Seja Medorganizacijskega sveta ob 20. uri v Slovenski hiši.
SOBOTA, 15. julija:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 16. julija:
Mladinski dan v San Martinu.
SOBOTA, 5. avgusta:
Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

ČIGAVO JE DELO?

Po zadnjih izpisih iz delniške knjige imata KDPIZ in Slovenska odškodninska družba (državna) enak delež kapitala v časopisu Delo, največji lastnik pa je z nekaj več kot četrtino delnic Krekova družba; omenjeni trije lastniki skupaj imajo torej približno polovico delnic in tako večino glasov na skupščini. Ta del je pokazal svojo moč, ko je sodnijsko izpodbijal nekaj določil skupščine, ki so tam dobile 53% glasov.

23. junija je odšel v večnost

g. Janko Lesar

Zahvalimo se č. g. Tonetu Bidovcu za sv. popotnico in opravila pogrebnih obredov.

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas spremljali, lepa hvala.

Rajnega priporoča v blag spomin

žalujoča družina